

7 клас

Усяго: 59,5 бал (памылка - 0,1 б.)

Заданне 1. Указаць колькасць гукаў у прапанаваных сказах. (Максімальная колькасць балаў – 7; 1б. за кожны адказ)

Сказ	Гук	Колькасць
1)Каласок да каласка - і зараз жа снапоў сцірта.	[с]	
2)Горш, калі баішся : і ліха ж не мінеш, і надрыжышся.	[ш]	
3)Без галавы, што без рук.	[а]	
4)Не адцягнеш, як ката ад мышы.	[т]	
5)Людзі і сякерай голяцца, а мы і брытвай не ўмеем.	[j]	
6)Калі дзед - ёсцьб і абед, няма дзеда - няма і абед.	[д]	
7)Не скачы на высокія горы, бо на нізкія сядзеш.	[с]	

Заданне 2. Замяніце фразеалагізмы дзеясловам у неазначальнай форме. (Максімальная колькасць балаў – 5)

Аддаць жыццё –

Біць лынды –

Блытацца пад нагамі –

Мазоліць вочы-

Кляваць носам –

Зарубіць на носе –

Заданне 3. Вызначыць сінтаксічную ролю неазначальнай формы дзеяслова ў сказах. (Максімальная колькасць балаў – 5; 1б. за кожны правільны адказ)

1. Няхай паслужыць мне здароўе, як пілігрыму кій дарожны.

2. Камандзір перадаў загад спыніцца.

3. Хату зрабіць – не скрыпку збіць.

4. Алёша падаў знак падрыхтавацца.

5. Пасля абеду Галынскі лёг адпачыць і прачнуўся толькі ноччу.

Заданне 4. Утварыце ад дзеясловаў дзеепрыметнікі, дзеепрыслоўі, абазначце суфіксы. (Максімальная колькасць балаў – 7)

Прынесці –

Абклеіць –

Прыдбаць –

Вызваляць –

Зжаць –

Змалоць –

Зазелянець –

Заданне 5. Вызначце, якім шляхам утвораны словы і ад якіх.

(Максімальная колькасць балаў – 8)

Высока _____, навекі _____, назаўсёды _____, двойчы _____,
па-мойму _____, моўчкі _____, навостраны _____,
пакруціўшы _____.

Заданне 6. Ад прапанаваных слоў утварыце зборныя назоўнікі. Запішыце і графічна абазначце словаўтваральны сродак. (Максімальная колькасць балаў – 6)

Колас -	Студэнт-
Птушка -	Корань -
Ліст -	Дзеці -

Заданне 7. Размяркуйце прыведзеныя назоўнікі па ліках:

а) маюць форму толькі адзіночнага ліку _____

б) маюць форму толькі множнага ліку _____

в) маюць форму і адзіночнага, і множнага ліку _____

Мора, апілка, думка, золата, насенне, малако, дэбаты, азёры, дзверы, сані, радасць, фінансы, вароты, падзеі, жалеза.

(Максімальная колькасць балаў – 7,5; 0,5б. за кожнае правільнае слова)

Заданне 8. Перакладзіце на беларускую мову. (Максімальная колькасць балаў – 5; 1б. за кожнае правільны выраз)

Клюква крупнее брусники –

Жениться на хорошей девушке –

Смеяться над бездельником –

Беспокоиться о детях –

Платье к лицу -

Заданне 9. Знайдзіце лішнія слова ў ліку пералічаных і растлумачце свой выбар. (Максімальная колькасць балаў – 3)

Дактыль, ямб, метафара, харэй, анапест, амфібрахій.

Заданне 10. Запоўніце пустыя клеткі.

(Максімальная колькасць балаў – 6; 1б. за кожнае правільнае слова)

Назва твора	Аўтар	Персанаж	Мастацкі змест	Жанр
		Серж	Бацькі і дзеці: праблемы гуманнасці, высакароднасці, сумленнасці.	Аповесць
	Янка Купала	Гусляр	Праблема мастака і мастацтва ў жыцці народа	

“Салодкія яблыкі”		Тонік, Арсенік	Вайна праз прызму дзіцячага ўспрымання	
----------------------	--	----------------	--	--

Адказы на заданні

7 клас

Усяго: 59,5 бал (памылка - 0,1 б.)

Заданне 1. Укажаць колькасць гукаў у прапанаваных сказах. (Максімальная колькасць балаў – 7; 1б. за кожны адказ)

Сказ	Гук	Колькасць
1)Каласок да каласка - і зараз жа снапоў сцірта.	[с]	5
2)Горш, калі баішся : і ліха ж не мінеш, і надрыжышся.	[ш]	3
3)Без галавы, што без рук.	[а]	2
4)Не адцягнеш, як ката ад мышы.	[т]	1
5)Людзі і сякерай голяцца, а мы і брытвай не ўмеем.	[й]	3
6)Калі дзед - ёсць і абед, няма дзеда - няма і абеда.	[д]	2
7)Не скачы на высокія горы, бо на нізкія сядзеш.	[с]	4

Заданне 2. Замяніце фразеалагізмы дзеясловам у неазначальнай форме. (Максімальная колькасць балаў – 5)

Аздаць жыццё –загінуць

Біць лынды – гуляць

Блытацца пад нагамі – перашкаджаць

Мазоціць вочы– надакучаць

Зарубіць на носе –запомніць

Заданне 3. Вызначыць сінтаксічную ролю неазначальнай формы дзеяслова ў сказах. (Максімальная колькасць балаў – 5; 1б. за кожны правільны адказ)

1. Няхай паслужыць мне здароўе, як пілігрыму кій дарожны.

2. Камандзір перадаў загад спыніцца.

3. Хату зрабіць – не скрыпку збіць.

4. Алёша падаў знак падрыхтавацца.

5. Пасля абеду Галынскі лёг адпачыць і прачнуўся толькі ноччу. 1.паслужыць - выказнік

2.спыніцца – азначэнне

3.зрабіць– дзейнік, збіць - выказнік

4.падрыхтавацца - азначэнне

5.адпачыць - акалічнасць

Заданне 4. Утварыце ад дзеясловаў дзеепрыметнікі, дзеепрыслоўі, абазначце суфіксы. (Максімальная колькасць балаў – 7)

Прынесці –прынес-ен-ы –прынес-шы

Абклеіць –абкле-ен-ы – абклеі-ўшы

Прыдбаць –прыдба-н-ы – прыдба-ўшы

Вызваляць –вызвал-ен-ы – вызвале-ўшы

Зжаць –зжа-т-ы – зжа-ўшы

Змалоць –змалоч-ан-ы- змало-ўшы

Зазелянець –зазеляне-ўшы-ая – зазеляне-ўшы

Заданне 5. Вызначце, якім шляхам утвораны словы і ад якіх.

(Максімальная колькасць балаў – 8)

Высок-а (суф.) - высокі, на-век-і (прыст.-суф.) –век, на-заўсёды (прыст.) -заўсёды, дво-йчы (суф.) -два, па-мой-му (прыст.-суф.) - мой, моўчкі, навостр-ан-ы (суф.) -навастрыць, пакруці-ўшы (суф.) –пакруціць.

Заданне 6. Ад прапанаваных слоў утварыце зборныя назоўнікі. Запішыце . (Максімальная колькасць балаў – 6)

Колас - калоссе	Студэнт- студэнцтва
Птушка - птаства	Корань - карэнне
Ліст - лісце	Дзеці - дзятва

Заданне 7. Размяркуйце прыведзеныя назоўнікі па ліках:

- а) маюць форму толькі адзіночнага ліку: золата , радасць, жалеза, насенне, малако.
 б) маюць форму толькі множнага ліку: апілки , дэбаты, дзверы, сані, фінансы, вароты.
 в) маюць форму і адзіночнага , і множнага ліку : мора , думка, азёры, падзеі.
 (Максімальная колькасць балаў – 7,5; 0,5б. за кожнае правільнае слова)

Заданне 8. Перакладзіце на беларускую мову. (Максімальная колькасць балаў – 5; 1б. за кожнае правільны выраз)

Клюква крупнее брусники – журавіны буйнейшыя за брусніцы
 Жениться на хорошей девушке –ажаніцца з добрай дзяўчынай
 Смеяться над бездельником –смяяцца з лодара
 Беспокоиться о детях – клапаціцца пра дзяцей
 Платье к лицу – сукенка да твару.

Заданне 9. Знайдзіце лішнія слова ў ліку пералічаных і растлумачце свой выбар. (Максімальная колькасць балаў –3)

Дактыль, ямб, метафара, харэй, анапест, амфібрахій.

Метафара лішнія слова, таму што ўсе словы адносяцца да вершаваных памераў, а метафара- гэта мастацкі прыём.

Заданне 10. Запоўніце пустыя клеткі.

(Максімальная колькасць балаў – 6; 1б. за кожнае правільнае слова)

Назва твора	Аўтар	Персанаж	Мастацкі змест	Жанр
“Насцечка”	Кузьма Чорны	Серж	Бацькі і дзеці: праблемы гуманнасці, высакароднасці, сумленнасці.	Аповесць
“Курган”	Янка Купала	Гусяр	Праблема мастака і мастацтва ў жыцці народа	Паэма
“Салодкія яблыкі”	Вячаслаў Адамчык	Тонік, Арсенік	Вайна праз прызму дзіцячага ўспрымання	Апавяданне